

QORTI CIVILI PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF FRANCO DEPASQUALE LL.D.

Illum il-Gimgha, 22 ta' Gunju 2001

Numru 23
Citaz. Nru. 1861/95 FDP

Noel u Carlotta,
konjugi Mallia
Vs
Alphonse u Maria,
konjugi Anastasi

Il-Qorti,

Rat l-att tac-citazzjoni tad-9 ta' Novembru 1995
li bih l-atturi ppremettew:-

Illi l-partijiet iffurmaw socjeta` bl-isem Digital
Retail Systems Limited sabiex jibdew jimportaw
magni speċjalizzati tal-fotografija, u li fiha
kellhom sehem f'ishma indaqs il-konvenut u s-
socjeta` Rockfile Investments Limited li taghha
kellu sehem kemm l-attur u huh Paul Mallia, u
kopja ta' l-istatut taz-zewg socjetajiet gew

annessi mac-citazzjoni bhala Doks A u B rispettivament;

Illi s-socjeta` Digital Retail Systems Limited ottjeniet facilitajiet bankarji minghand il-Mid-Med Bank Limited, liema facilitajiet kienu koperti b'garanzija personali li inghatat mill-partijiet *in solidum*, u kopja ta' l-istess garanzija giet annessa mac-citazzjoni bhala dok C;

Illi originarjament, il-partijiet kienu ftehm u li jaghtu garanzija ghal dawn il-facilitajiet bankarji permezz ta' ipoteka immobiljari, izda billi wara irrizulta li l-propjeta immobiljari tal-konvenut kienet gia` ipotekata, l-attur kellu jaghmel rahan favur il-bank sabiex jiggarrantixxi dan id-dejn u kopja tal-ftehim ta' rahan giet annessa mac-citazzjoni bhala Dok D;

Illi s-socjeta` Digital Retail Systems Limited giet likwidata u l-Mid-Med Bank sejjah lill-attur sabiex, in forza tal-garanzija fuq imsemmija jhallas is-somma ta' hmistax-il elf mitejn u sebgha u ghoxrin lira Maltin u tmienja u sebghin centezmu (Lm15,227.78), rapprezentanti d-dejn dovut minn Digital Retail Systems Limited u l-attur hallas is-somma mitluba fis-7 ta' Awissu 1995, u kopja tar-rapport mahrug mill-istralcarju u ta' l-ittra mibghuta mill-Bank gew annessi mac-citazzjoni bhala Doks E u F rispettivament;

Illi b'hekk l-attur gie surrogat fid-drittijiet tal-Mid-Med Bank Limited skond il-ligi;

Talbu ghalhekk l-atturi li din l-Onorabbli Qorti:-

1 Tikkundanna lill-konvenuti jhallsu s-somma ta' sebat elef sitt mija u tlettax-il lira Maltin u disgha u tmenin centezmu (Lm7,613.89) rapprezentanti nofs id-dejn tas-socjeta` Digital Retail Systems Limited, imhallsa mill-attur in forza ta' garanzija personali li ta lill-Mid-Med Bank *in solidum* ma' l-istess konvenut;

Bl-ispejjez, u bl-imghax legali mid-data tal-hlas ta' l-imsemmi dejn sal-pagament effettiv kontra l-konvenuti;

Rat id-dikjarazzjoni guramentata ta' l-istess atturi, il-lista tax-xhieda minnhom indikati u l-elenku tad-dokumenti minnhom esebiti;

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet tal-konvenuti tas-7 ta' Mejju 1996 fejn gie eccepit:-

1. Illi d-domandi attrici huma infondati fil-fatt u fid-dritt stante li kien hemm assi bizzejjed fil-kumpanija Digital Retail Systems Limited biex taghmel tajjeb ghad-debiti li kellha mal-bank u kwindi messu l-ewwel gie sodisfatt dan id-debitu;
2. Illi subordinament u minghajr pregudizzju ghall-premess il-konvenuta Maria Anastasi qatt ma kienet a konoxxenza ta' dawn id-debiti u qatt ma kkonsentiet ghalihom u kwindi ghandha tigi liberata mill-osservanza tal-gudizzju;
3. Salv eccezzjonijiet ulterjuri;

Rat id-dikjarazzjoni guramentata ta' l-istess konvenuti, u l-lista tax-xhieda minnhom indikati;

Rat l-atti kollha tal-process;

Semghet lix-xhieda prodotti;

Ikkunsidrat:-

Illi s-socjeta` Rockfile Investments Limited u l-konvenut Alphonse Anastasi kellhom ishma indaqs fis-socjeta` Digital Retail Systems Limited u dan skond ma jirrizulta mill-Memorandum and Articles of Association ta' l-istess socjeta` (fol 5 et seq). Id-diretturi tas-socjeta` Digital Retail Systems Limited kienu Noel Mallia u Alphonse Anastasi. Is-socjeta` Rockfile Investments Limited, kif jispjega l-attur fl-affidavit tieghu, kienet kumpanija ffurmata bejnu u bejn huh Paul Mallia u li taghha l-istess Noel Mallia kien direttur;

Illi jirrizulta li s-socjeta` Digital Retail Systems Limited inghatat facilitajiet bankarji minghand il-Mid-Med Bank Limited. Anthony Azzopardi, li f'dak iz-zmien kien manager tal-branch ta' San Giljan tal-Mid-Med Bank, xehed li l-bank kien akkorda loan ta' Lm30,000 u overdraft ta' Lm10,000 lis-socjeta` Digital Retail Systems Limited "u ghal dawn il-facilitajiet tlabna li jaghmlu tajjeb ghal dan id-dejn bil-propjeta` tad-diretturi u shareholders personalment cioe` Noel Mallia u Alphonse Anastasi." Kontro-ezaminat l-istess Azzopardi gharaf il-firma tieghu fuq il-

garanzija datata 5 ta' Frar 1992 (Dok C, fol 21 - 22). Huwa spjega li kien iffirma mhux biss bhala manager izda ukoll bhala xhud, u spjega li dan ifisser "... li jiena nkun spjegajt lil min ikun qed jiffirma dan id-dokument l-onerous clauses ta' dan id-dokument." Xehed li huwa jaghmilha cara lill-klijent x'inhuma l-implikazzjonijiet tal-kliem "joint and several liability" peress li hafna jifhmuha hazin;

Illi Azzopardi spjega li meta l-kumpanija ma baqghetx topera u kienet in likwidazzjoni, il-Bank kiteb lill-likwidatur "... izda dan infurmana illi ma kienx hemm minn fejn nithallsu u ghalhekk ahna konna kostretti illi naqghu fuq il-garanti." Ix-xhud spjega li l-Bank allura ghamel "call in" kif jidher mill-ittra li huwa baghat lil Noel Mallia (fol 33) fejn huwa talbu jhallas l-ammont ta' Lm15,227.78 "in respect of your liability under the guarantee dated 5th February 1992."

Illi l-attur Noel Mallia ghamel tajjeb ghal dan id-dejn kif fil-fatt jirrizulta mill-ittra mibghuta lilu mill-Bank fis-7 ta' Awissu 1995 (Dok NM9, fol 64) kif ukoll mid-dokumenti a fol 65. Azzopardi ikkonferma li l-konvenut Anastasi ma hallas xejn mill-garanzija;

Illi l-attur Noel Mallia ghalhekk intavola din il-kawza sabiex il-konvenut ihallsu nofs l-ammont li huma t-tnejn iggarantew personalment;

Illi l-konvenut da parti tieghu ma jidhrilux li huwa ghandu jhallas dan l-ammont ghax huwa allegatament qatt ma kellu x'jaqsam mal-finanzjament tan-negozju. Qal li kien hemm ftehim

car mill-bidu li huwa qatt ma kellu jikkontribwixxi xi flus ghan-negozju; kellu biss jipprovdi n-“know-how” tieghu, u jittrasferixxi fid-ditta l-gdida l-funzjonijiet tad-ditta Anastasi Trading Company Limited, inkluz il-klijenti taghha, id-ditti u agenziji esteri rapprezentati minnha, ir-rapprezentanza u l-esklussivita` tad-ditta Franciza Kis Photo Industrie, u kellu l-obbligu li d-ditta Anastasi Trading Co Limited ma tibqax topera fil-kamp tal-fotografija. Di piu` jghid li huwa halla l-assi tieghu fil-kumpanija ghad-disposizzjoni ta' l-attur u jinsabu fil-propjeta` tieghu. Jghid li s-sehem tieghu jizboq sew is-somma li l-attur qed jippretendi li ghandu jiehu min ghandu;

Illi kontro-ezaminat, l-istess konvenut qal li huwa ffirma l-garanzija ghax l-attur kien qallu li biex jiehd *overdraft facility* kien hemm bzonn li jsir hekk. Zied jghid li kellu fiducja ghamja fih. Mistoqsi jekk il-facilitajiet bankarji kienx se jehodhom l-attur jew is-socjeta` Digital Retail Systems Limited li taghha l-istess konvenut kien 50% shareholder, huwa ikkonferma li kien jaf li l-facilitajiet kienu intizi ghas-socjeta`. Huwa ikkonferma wkoll li meta ffirma l-garanzija huwa kien f'sensieh u kien jaf x'qed jaghmel;

Illi l-Qorti tirrileva li rrispettivament ta' x'kien il-ftehim bejn Mallia u Anastasi dwar in-negozju ta' bejniethom ma tistax tinjora l-iskrittura ta' garanzija personali li giet iffirmata minnhom. B'din l-iskrittura huma intrabtu *in solidum* li jiggarantixxu personalment il-kreditu koncess lis-socjeta` taghhom mill-Bank. Dwar id-decizzjoni tal-Prim'Awla fl-ismijiel Noel

Mallia noe vs Alphonse Anastasi et, Citazzjoni Numru 1198/94GV. (konfermata fl-Appell) fejn giet michuda t-talba ta' l-attur *nomine* biex il-konvenuti jigu kkundannati jhallsu Lm5000 bhala sehem Alphonse Anastasi fil-kapital tas-socjeta` in kwistjoni, il-Qorti ma tarax li din hija rilevanti ghall-kaz in kwistjoni. Il-garanzija hija obbligazzjoni fiha nfisha. Bil-firma tieghu fuq l-iskrittura ta' garanzija, il-konvenut intrabat flimkien ma' Mallia li jaghmel tajjeb ghall-facilitajiet bankarji moghtija lis-socjeta` Digital Retail Systems Limited, kien x'kien il-ftehim bejnu u bejn Mallia dwar finanzjament tas-socjeta`;

Illi artikolu 1107 tal-Kodici Civili jistipula li l-kondebitur li jhallas *id-dejn in solidum* kollu jista' jitlob minghand l-ohrajn is-sehem ta' kull wiehed minnhom bl-imghax minn dak in-nhar tal-hlas. Ghalhekk Noel Mallia ghandu d-dritt li a tenur ta' l-iskrittura ta' garanzija jitlob lill-konvenut is-sehem tieghu, u cioe` 50% tad-dejn li hallas hu, u cioe` nofs il-Lm15,227.78;

L-eccezzjonijiet:-

Illi l-konvenut eccepixxa fl-ewwel lok li kien hemm bizzejjed assi fis-socjeta` biex jaghmlu tajjeb ghad-debiti li kellha l-istess socjeta` mal-bank, u kwindi messu gie sodisfatt dan id-debitu. Il-Qorti pero` ma thossx li din ghandha xi rilevanza ghall-kaz odjern peress li l-azzjoni hija bazata fuq l-iskrittura ta' garanzija u l-obbligazzjonijiet naxxenti minnha. Di piu`, kontro-ezaminat, il-konvenut qal li waqt li l-

kumpanija kienet in likwidazzjoni huwa ma kellu x'jaqsam xejn mal-bejgh ta' l-assi u lanqas ma ghamel kuntatt mal-likwidatur. Ghalhekk l-ewwel eccezzjoni mhix fondata;

Illi fit-tieni eccezzjoni gie except li Maria Anastasi qatt ma kienet a konoxxenza tad-debiti u qatt ma kkonsentiet ghalihom u kwindi ghandha tigi liberata mill-osservanza tal-gudizzju. Il-Qorti tosserva li l-iskrittura tal-garanzija saret fl-1992 meta ir-ragel kien amministratur tal-komunjoni ta' l-akkwisti skond artikolu 1317 tal-Kodici Civili li baqa' in vigore sakemm gie effettiv l-Att XXI ta' l-1993 bl-Avviz Legali 127 ta' l-1993 u konsegwentement seta' jiffirma minghajr il-kunsens tal-mara. Di piu` din il-kawza odjerna giet intavolata f'Novembru ta' l-1995, u cioe` wara li d-disposizzjonijiet ta' l-Att XXI (1993) gew in vigore. Ghalhekk a tenur ta' l-artikolu 1322(2) il-jedd li jitwettqu l-atti ta' amministrazzjoni straordinarja u l-jedd li wiehed iharrek jew jigi mharrek dwar dawk l-atti jmissu liz-zewg mizzewgin flimkien. Il-Qorti tirreferi ghall-Artikolu 1322(3) li jelenka x'inhuma atti ta' amministrazzjoni straordinarji. Artikolu 1322(3)(h) isemmi propju "*il-kuntratt ghal xi garanzija*". Ghalhekk il-konvenuta Maria Anastasi giet korrettement imharrka fil-kawza odjerna;

Illi jrid jigi rilevat li ghalkemm il-konvenut kellu jipprezenta nota ta' sottomissjonijiet fir-rigward baqa' ma ghamilx dan ghalkemm il-kawza thalliet bosta drabi ghal dan il-fini.

Ghal dawn il-motivi;

Il-Qorti tiddeciedi din il-kawza billi:-

Wara li tichad l-eccezzjonijiet sollevati;

Tilqa' t-talba attrici u tikkundanna lill-konvenuti jhallsu lill-atturi s-somma ta' sebat elef sitt mija u tlettax-il lira Maltin u disgha u tmenin centezmu (Lm7,613.89);

L-ispejjez u l-imghax kif mitluba fic-citazzjoni ghandhom jithallsu mill-konvenuti.

Emanuel Sciriha
Deputat Registratur